

Oppdatering fra Shetland - *In Search of Excellence*

Den første arbeidsuka er unnagjort – og dette har vært fantastisk start. En fin blanding av informasjon, inspirasjon og innovasjon (for videreutvikling av ”butikken” når jeg kommer hjem). Shetland er unik, og øyene har lange tradisjoner med å arrangere små events og festivaler som bygger videre på deres tradisjoner. I forrige uke var det ”Screenplay” (filmfestival) og Wordplay (Bokfestival) som preget begivenhetene på Shetland, og i Lerwick, og de bidrar med å få omtale av Shetland ut til media på en spennende og eksklusiv måte.

Shetland er den nordligste av Skottlands regionen, og består av ca 100 øyer, hvor ca 15 av dem er bebodd. Øyene blir bunnet sammen av et effektivt transportsystem av ferjer og fly. Regionsenteret er Lerwick, og i byen bor det ca 17000 innbyggere. Lerwick er en spennende by med et stort utbud av tilbud som andre tilsvarende byer (i folketall) bare kan drømme om.

Hva er det næringen på Shetland kan lære bort? Hva kan vel de om aktivitetsturisme (bl.a sykkelturisme) og utviklingen av salgbare opplevelsespakker som vi på fastlandet i Norge allerede ikke kan? En litt arrogant tilnærming av problemstillingen, men det var fordi jeg visste at Shetland hadde kvaliteter vi kunne lære av. Lære mye av! Jeg valgte en foreløpig arbeidstitel på oppholdet; *In Search of Excellence*

Shetland ligger langt utenfor allfarvei. Det betyr at de må tiltrekke seg og jobbe spesifikt mot de fleste av sine kundegrupper, fordi lite av trafikken kommer tilfeldig. Gode kommunikasjonslinjer til flyplasser og havner blir sentrale arbeidsfelt (og premissleverandører) og de vet at prisene på disse tjenestene bestemmer i stor grad hvor konkurransedyktig regionen blir.

Jeg ville ha et ØRNE-blikk på utviklingen av turismen på Shetland, men likevel detaljert nok til at jeg kunne ta med ”hands-on”- kunnskap med hjem. Fokuset på salg, markedsføring og organisering (pakking, utvikling og salg), med tyngde mot det elektroniske markedet. Jeg ønsket å bruke Islesburgh Youth Hostel som base for oppholdet på Shetland og hadde vært i kontakt med vert og daglig leder Dale Smith. DET skulle vise seg å være et meget godt utgangspunkt. Dale er vert på vandrerhjemmet som ble kåret til verdens beste i 2011 av sine gjester. Han er primus motor i oppstarten av Shetland Showcase. Dale har ambisjoner om å utvikle Shetland Showcase til å bli en base for å synliggjøre lokal musikktradisjon og lokal tradisjonshåndverk (dette foregår på Islesburgh House – nabohuset til vandrerhjemmet). Dale er også aktivt med i videreutviklingen av øyas vikingtradisjoner. Igjennom Up Helly A` dyrker og utvikler de båndene til historien og gamle tradisjoner på en spennende måte. Up Helly A` har etter hvert blitt en attraksjon som bringer stadig flere turister til øyene. Dale er også en ”edderkopp” i deler av det Shetlandske turistlandskap, og igjennom han ble de fleste kontaktene knyttet.

Opplevelsene og læringen startet allerede første kvelden. Da gikk årets siste Shetland Showcase av stabelen. Dale Smith hadde utfordret og invitert det etablerte musikkmiljø til å være med skape en 2 X 45 minutters konsert på Islesburgh House igjennom hele sommeren under følgende vingnett; Shetland Showcase.

Konseptet var å vise frem hva Shetland byr på av musikk og kultur, arts and crafts, igjennom stands, mat og musikk. Ulike leverandører hadde salgspoder hvor man fikk treffe kunstneren, se og kjøpe produkter. I tillegg, men kanskje det viktigste; de fikk vist frem hvor du som gjest kunne se mer av

arbeidet deres på de forskjellige plassene på Shetland. Salgsbodene var tilgjengelige i forkant av konserten og i pausene. Konsertene har igjennom sesongen variert fra lokale, glade amatører til regionale/nasjonale musikere med røtter fra Shetland. Ett spennende konsept som setter vandrerrhjemmet og deres virksomhet i fokus igjennom en rekke av omtaler i forkant, og delvis i etterkant av konsertene. Shetland Showcase gir de tilreisende en smakebit på hva Shetland kan tilby og hvor de kan oppsøke det. Årets siste konsert hadde den verdenskjente fiolinisten Bryan Gear på plakaten. En artist du normalt må betale store beløp for å få oppleve.

Overnattingsbedriftene er dyktige på å vise frem hvilke muligheter som finnes i nærområdet og rundt omkring på de ulike øyene. Jeg har sjekket de fleste, store overnattingsbedriftene i Lerwick og alle har store tilgjengelige kart på vegger, de har mange brosjyrer liggende og de fleste er veldig ivrige på å fortelle hva du kan gjøre. Lokalkunnskapen generelt er veldig god (noe vi kan bli enda bedre på hjemme) og de fleste virker oppdatert på hva som skjer av aktiviteter.

Etter to dager i Lerwick ble det gjort koblinger mot tre bedrifter på den nordligste øya på Shetland; Unst. Ei lita øy som fra andre verdenskrig har vært befolket med mye militærmannskap. Tidene har endret seg og øya er fortsatt under transformasjon for å finne nye næringsinntekter og posisjon. Unst Bike rental, Shetland Brewery og Saxa Vord (en nedlagt militærleir, hvor de tilbyr overnatting til tilreisende gjester) ble kontaktet og formålet var å komme litt bakenfor den daglige driften. Hvordan tenker de i forhold til salg, hva selges og hvordan ser de på leveransen? Hvordan samarbeider de med hverandre?

Jeg fikk to lærerike dager på Unst, og ble veldig imponert over hvordan stoltheten over området blir formidlet og solgt. Tilsynelatende marginale ressurser, eller attraksjoner ble polert og fokusert på igjennom kunnskap og stolthet. De viser frem ALT, og forankrer det til tradisjoner og historier. Det meste igjennom frivillige organisasjoner som Shetland Amenity Trust og Skottland Natural Heritage. Shetland Brewery sitt lokale øl f.eks er veldig lokalt forankret, og har nesten en full distribusjon rundt omkring på hele Shetland. Det ser ut til at en pub med tradisjoner og sjel MÅ ha øl fra dette bryggeriet for å innfri. Navnene på ølet kommer fra ulike steder rundt omkring på Shetland, og ølet blir nesten ikonisert. Artig kobling!

God informasjon og mange gode kart er tilgjengelig i alle format, alle steder. De fleste er gratis. At Shetland har klare og tydelige geografiske skillelinjer gjør omtaler av de ulike øyene på Shetland enklere enn hjemme. Jeg tror likevel at mye av stoltheten blir dyrket frem igjennom en stor porsjon lokal patriotisme. En patriotisme som MÅ dyrkes frem eller i det minste vedlikeholdes på en eller annen måte. Up Helly A` er en slik forankring og vedlikeholder. Den skal jeg lære mer om i kveld.

Flere møter er booket inn denne uka bl.a ; Promote Shetland, Mareel (Lerwicks nye kunstscene), Shetland Small Group Tour, VisitScotland og Island Trails. Alle er aktører som på hver sin måte påvirker utviklingen av turismen på Shetland. Formålet er å komme bak og under tallene, og forstå hvordan de jobber, spesielt i det elektroniske landskap.

In Search of Excellence will be continued...

... and I`m in!